

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İőler Genel M¼d¼rl¼Đ¼
(SRGM)

Sayı : 96966339-610-2020/31740691
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ahmet Ünal
Çeviköz/7/33081

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi:10.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-00000702465 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Ünal Çeviköz'ün 7/33081 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 1

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ'ÜN SAYIN
BAKANIMIZA YÖNELTİĞİ 7/33081 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN
CEVABI**

SORU:

“Suriye Demokratik Güçleri’nin Suriye’nin kuzeydoğusundaki topraklarda petrol çıkarma, işleme ve ticaretini yapmak üzere ABD’de yerleşik “Delta Crescent Energy LLC” adlı şirketle bir sözleşme imzaladığı basın ve yayın organlarında geniş biçimde yer almıştır. Suriye’nin egemenliğini, bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü hedef alan bu sözleşme; doğal kaynakların belli gruplar tarafından kullanılmasının ve Suriye halkının menfaatlerinin zedelenmesinin önünü açmıştır. Bu bağlamda;

- 1) 1 Temmuz 2020 tarihli Astana Zirvesi toplantısının sonunda yayımlanan bildirinin dördüncü maddesinde “Liderler Suriye Arap Cumhuriyeti’ne ait olması gereken petrol gelirlerine yasadışı şekilde el konulmasına ve transfer edilmesine yönelik itirazlarını beyan etmişlerdir.” denilmektedir. Bu sözleşme hakkında Astana sürecinin garantör ülkelerinden herhangi birine bilgi verilmiş midir?
- 2) 1 Temmuz 2020 tarihli Astana Zirvesi’nde mutabık kalınan bir konu olması ve uluslararası hukuk gereğince, Türkiye’nin Suriye halkının tümünün menfaatlerini samimiyetle savunması beklenirken, Dışişleri Bakanlığı sözleşmenin basına yansımalarının günler sonra gecikmeli olarak bir açıklama yapmıştır. Bu durum Türkiye’nin sözleşmeye sessiz kaldığı yorumlarına yol açmıştır. Dışişleri Bakanlığı önemli konularda daha önceki açıklamalarını güncel olarak yaptığı halde söz konusu sözleşme ile ilgili açıklamanın gecikmeli olarak yapılmasının sebebi nedir?
- 3) Türkiye bu konuda Astana sürecinin diğer garantörleri olan Rusya ve İran ile herhangi bir danışmada bulunmuş mudur? Suriye’nin egemenlik ve bağımsızlığına yönelik bu davranışa karşı Astana süreci ortaklarının birlikte bir değerlendirmesi olacak mıdır?
- 4) Dışişleri Bakanlığı olarak petrol konusunda, gecikmeli de olsa, göstermiş olduğunuz bu duyarlılığı Suriye Arap Cumhuriyeti’ne ait tarım ürünleri, özellikle de zeytin ve zeytinyağı konusunda göstermeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP:

Suriye’de bölücü gündemini ilerletme arayışındaki PKK/YPG terör örgütü, bir süreden beri Suriye’nin doğal kaynaklarını gasp etmeye çalışmaktadır. Bu girişimlere karşı müteyakkız olunması gerektiği yönündeki mesajlar öteden beri Astana garantörü ülkelere de verilmiştir.

Türkiye de dahil olmak üzere Astana garantörü üç ülke, sadece Suriye halkına ait olması gereken petrol gelirlerine yasadışı şekilde el konulmasına ve transfer edilmesine karşı itirazlarını, 10-11 Aralık 2019 tarihlerinde Nur-Sultan’da Astana formatında yapılan Suriye konulu 14. yüksek düzeyli toplantıdan bu yana müşterek tutum olarak ortak açıklamalarına yansıtmaktadır. Söz konusu müşterek tutum, Astana formatında son olarak 1 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleştirilen Zirve toplantısı sonucunda yayımlanan ortak açıklamada da yansımaları bulmuş olup, PKK/YPG terör örgütü güdümündeki sözde “Suriye Demokratik

Güçleri”nin ABD’de yerleşik “Delta Crescent Energy LLC” adlı şirketle sözleşme imzalaması, anılan Zirve’den daha sonraki bir tarihte vuku bulan bir gelişmedir.

Sözkonusu gelişmenin duyurulmasının hemen ardından Vaşington Büyükelçiliğimizce girişim yapılmış, 3 Ağustos 2020 tarihindeki yazılı açıklamamız vasıtasıyla, uluslararası hukuku hiçe sayarak Suriye’nin toprak bütünlüğü, birliği ve egemenliğine kasteden ve terörizmin finansmanı kapsamına giren bu adıma karşı tepkimiz uluslararası kamuoyuyla paylaşılmış, hiçbir meşru saikle gerekçelendirilemeyecek olan bu tasarrufun asla kabul edilemeyeceği vurgulanmıştır.

Açıklamamızın akabinde, ABD’nin Ankara Büyükelçisi Bakanlığımıza çağırılmış ve sözleşmeden duyduğumuz rahatsızlık vurgulanmıştır. Keza, ABD makamları nezdinde yapılan diğer girişimlerle de ABD’nin bu adımını gözden geçirmesi yönündeki beklentimiz tekrarlanmıştır.

Suriye Anayasa Komitesi’nin üçüncü toplantı turu marjında 25 Ağustos 2020 tarihinde Cenevre’de Bakan Yardımcısı düzeyinde gerçekleştirilen Astana formatındaki toplantıda sözkonusu gelişme de ele alınmıştır. Toplantı sonucunda yapılan ortak açıklamada, Suriye’ye ait olması gereken petrol gelirlerine yasadışı şekilde el konulmasına ve transfer edilmesine karşı çıkılması hususunda üç ülke arasındaki müşterek tutum teyit edilmiş ve bu bağlamda, anılan şirket ile terör örgütü arasında, sözkonusu örgütün ayrılıkçı gündeminin bir parçası olarak yapılan yasadışı anlaşma kınanmıştır.